

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
_____ проф. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2020 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
з олімпійського і професійного спорту
для вступу на ОС магістра
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Голова фахової атестаційної комісії

доц. Яковлів В.Л.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Перспективи подальшого розвитку олімпійського спорту значною мірою залежать від підготовки висококваліфікованих спеціалістів, здатних правильно вирішувати складні завдання в нових політичних і соціально-економічних умовах.

Наявність в системі вищої освіти самостійного напрямку «Олімпійський і професійний спорт» створює добрі передумови для підготовки спеціалістів в галузі міжнародного спортивного руху і олімпійського спорту, в яких сьогодні відчувається гостра необхідність через інтенсивне розгортання діяльності Національного олімпійського комітету України, національних федерацій з олімпійських видів спорту, реорганізації діяльності спортивних шкіл, центрів олімпійської підготовки.

Важливим напрямком підвищення ефективності підготовки висококваліфікованих спеціалістів фізичного виховання, і особливо спорту високих досягнень, є посилення ролі в навчальному процесі теоретичної, методологічної і світоглядної підготовки. Тому фундаментальні знання і навички, здобуті вступниками, можуть розглядатися як основа глибокої професійної компетентності у вирішенні складних завдань.

Фахове випробування є специфічною формою контролю за навчально-пізнавальною діяльністю вступників, оскільки дає майбутнім спеціалістам чітке уявлення про результати їхньої праці, сприяє формуванню адекватної самооцінки, націлює на повсякденне самовдосконалення.

Метою фахового випробування з олімпійського і професійного спорту є перевірка готовності до роботи в галузі фізичної культури і спорту. Завдання фахового випробування з олімпійського і професійного спорту включають перевірку міцності засвоєння вступниками основних теоретичних і методичних положень, які відображають закономірності розвитку олімпійського і професійного спорту, організацію та проведення спортивної підготовки в обраному виді спорту.

Програма фахового випробування з олімпійського і професійного спорту призначена для цілеспрямованої підготовки вступників з врахуванням вимог навчальної програми.

У відповідності з викладеним програма не дублює навчальну програму: по-перше, зберігає наступність по відношенню до неї; по-друге, порівняно невелика за об'ємом; по-третє, дозволяє використовувати навчальний матеріал з інших спортивно-педагогічних дисциплін.

Зміст програми фахового випробування відповідає вимогам, які ставляться до знань і умінь магістрів:

- знати історію розвитку міжнародного руху та олімпійського спорту;
- вміти застосовувати знання при пропаганді ідеалів олімпізму;
- знати систему підготовки спортсменів до Олімпійських ігор;
- розуміти соціальну значущість спорту та олімпізму;
- знати історію виникнення і розвитку професійного спорту;
- розуміти вплив професійного спорту на особистість і суспільство;
- вплив соціально-економічного стану суспільства на розвиток професійного спорту;
- обґрунтування ефективних методів відбору і підготовки спортсменів;
- аналіз стану і перспектив розвитку професійного спорту у світі і в Україні;
- знати термінологію олімпійського і професійного спорту.

На фаховому випробуванні слід перевіряти не тільки рівень конкретних знань і умінь вступників, але і зрілість його загального світогляду.

Всі екзаменаційні білети будуються за таким планом: одне питання із загальної теорії підготовки спортсменів, друге – з олімпійського спорту, третє – з професійного спорту.

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ОЛІМПІЙСЬКОГО І ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ**

Розділ 1. Загальна теорія підготовки спортсменів

1. Вступ.

Загальна теорія підготовки спортсменів як наука та навчальна дисципліна про сутність спорту, загальних закономірностях його функціонування у суспільстві, а також про основний зміст і форми раціональної побудови підготовки спортсменів, найбільш суттєві закономірності, шляхи та умови спортивного вдосконалення. Проблематика, структура і зміст загальної теорії підготовки спортсменів. Її формування, сучасний стан і перспективи розвитку. Визначення основних понять загальної теорії підготовки спортсменів, взаємозв'язок та специфічний зміст цих понять. Аналіз методів наукового дослідження проблем підготовки спортсменів.

2. Теорія спортивних змагань.

Класифікація видів спорту за різними авторами. Види спорту в програмах Ігор Олімпіади. Види спорту в програмах зимових Олімпійських ігор. Змагання в системі підготовки спортсменів. Види спортивних змагань. Регламентація та способи проведення змагань. Система виявлення спортивних результатів та переможців. Фактори, які впливають на результати змагань. Положення про змагання. Обсяги змагальної діяльності (офіційні змагання та тренувальні старты) в річному циклі підготовки висококваліфікованих спортсменів в обраному виді спорту.

3. Система підготовки спортсменів.

Поняття: спортивне тренування, спортивна підготовка, тренуваність і спортивна форма. Розділи та сторони підготовки спортсмена. Мета, завдання спортивної підготовки. Види підготовки спортсменів. Спортивне тренування, тренуваність. Засоби спортивної підготовки. Класифікація фізичних вправ. Методи спортивної підготовки. Класифікація методів спортивної підготовки. Специфічні принципи спортивної підготовки. Дидактичні принципи та їх реалізація в системі підготовки спортсменів.

4. Характеристики навантажень у спорті.

Параметри і критерії тренувальних навантажень, їх обсяг та інтенсивність. Компоненти навантаження та їх вплив на специфічність реакції адаптації організму спортсменів. Різновиди інтервалів відпочинку. Взаємозв'язок величини і спрямованості навантаження та тривалості і характеру інтервалів відпочинку між вправами. Зовнішня і внутрішня сторони навантаження. Втома та відновлення при навантаженнях різної спрямованості. Втома та відновлення у залежності від кваліфікації та тренуваності спортсменів. Суперкомпенсація. Види тренувальних ефектів.

5. Фізична підготовка спортсменів у системі багаторічного спортивного тренування.

Мета, завдання та зміст загальної та спеціальної фізичної підготовки спортсменів. Контроль фізичної підготовленості. Загальна характеристика сили та методика її розвитку. Вікова динаміка природнього розвитку сили. Методичні поради щодо запобігання травм. Контроль за розвитком сили. Загальна характеристика та методики розвитку швидкості. Елементарні форми прояву швидкості. Швидкість рухових реакцій. Фактори, що зумовлюють прояв швидкості. Вікова динаміка природнього розвитку швидкості. Методичні поради щодо запобігання “швидкісному бар’єру” та його усунення. Методичні поради щодо запобігання травм. Контроль за розвитком швидкості. Загальна характеристика витривалості та методика її розвитку. Поняття загальної і спеціальної витривалості. Фактори, що зумовлюють витривалість спортсмена. Вікова динаміка природнього розвитку витривалості. Методичні поради щодо запобігання травм опорно-рухового апарату та перенапружень функціональних систем організму. Контроль за розвитком витривалості. Загальна характеристика та методика розвитку гнучкості. Фактори, що зумовлюють прояв гнучкості. Вікова динаміка природнього розвитку гнучкості. Методичні поради щодо запобігання травм. Контроль за розвитком гнучкості. Загальна характеристика та методики розвитку координаційних

якостей. Фактори, які зумовлюють прояв координаційних якостей. Контроль за розвитком координаційних якостей.

6. Технічна підготовка спортсменів.

Спортивна техніка і технічна підготовленість спортсменів. Завдання, засоби та методи технічної підготовки. Етапи і стадії становлення технічної підготовки спортсменів. Співвідношення технічної підготовки з іншими компонентами структури тренувального процесу в багаторічному аспекті. Особливості технічної підготовки в обраному виді спорту. Контроль технічної підготовленості.

7. Тактична підготовка спортсменів.

Спортивна тактика та тактична підготовленість. Завдання, засоби та методи тактичної підготовки. Умови, що впливають на вибір тактики в змагальній діяльності. Особливості тактичної підготовки в обраному виді спорту. Контроль тактичної підготовки.

8. Психологічна підготовка спортсменів та її види у спорті.

Мета, завдання та зміст психічної підготовки спортсмена. Психологічні якості, характерні для спортсменів високого класу. Основні напрямки психологічної підготовки спортсменів. Формування мотивації до занять спортом. Вольова підготовка. Ідеомоторне тренування. Удосконалення спеціалізованих відчуттів. Регулювання психічної напруженості. Стартові стани та способи управління ними. Особливості психічної підготовки спортсмена в обраному виді спорту. Контроль психічної підготовленості.

9. Теоретична та інтегральна підготовленість спортсменів.

Мета і завдання теоретичної підготовки спортсменів. Засоби теоретичної підготовки. Форми теоретичної підготовки. Інтегральна підготовка. Мета, завдання і засоби інтегральної підготовки спортсменів.

10. Побудова тренувального процесу в річному циклі підготовки.

Структура та зміст розминки. Типи та організація занять. Структура навчально-тренувального заняття та фактори, які визначають особливості його побудови. Малі цикли (мікроцикли), їх види та методика побудови.

Визначальні риси і закономірності побудови мікроциклів спортивного тренування. Середні цикли (мезоцикли), їх види та методика побудови. Основні фактори і обставини, що обумовлюють варіативність структури мезоциклів. Особливості побудови тренування в різні періоди великого тренувального циклу. Визначальні риси підготовчого періоду у великому тренувальному циклі; особливості завдань, що повинні вирішуватися і критерії їх реалізації; особливості складу засобів, методів і співвідношення розділів підготовки спортсмена; особливості динаміки навантажень і поетапної побудови тренування, що характерні для цього періоду; його тривалість. Система мезоциклів, які типічні для підготовчого періоду. Визначальні риси змагального періоду у великому тренувальному циклі, характерні для цього періоду особливості тренувального процесу (за спрямованістю, складом засобів і методів, динамікою навантажень та ін.). Варіанти структури змагального періоду. Діапазони тривалості змагального процесу в залежності від системи спортивних змагань, особливостей виду спорту, рівня підготовленості та інших умов. Визначальні риси перехідного періоду у великому тренувальному циклі. Основні фактори, на підставі яких виділяють цей період в системі побудови тренування. Специфічність завдань, що вирішуються у цьому періоді; характерні для цього періоду особливості складу засобів, методів, форм побудови занять і загального режиму навантаження. Додаткові фактори прискорення відновлювальних процесів в перехідному періоді. Тривалість перехідного періоду в залежності від попередніх навантажень, стану тренуваності спортсмена та інших умов.

11. Побудова тренувального процесу в багаторічному аспекті.

Оптимальні вікові межі початку спортивної спеціалізації у певному виді спорту та досягнення найвищих спортивних результатів як передумови побудови багаторічного тренувального процесу. Структура системи багаторічної підготовки спортсменів. Мета, завдання і основи методики тренування на кожному етапі. Особливості побудови тренування на кожному етапі. Особливості побудови тренування висококваліфікованих спортсменів в

чотирирічних олімпійських мегациклах. Динаміка навантажень та співвідношення роботи різної спрямованості в процесі багаторічного вдосконалення.

12. Управління та контроль у спорті.

Мета, об'єкт та види управління у процесі спортивної підготовки. Умови здійснення управління. Етапне управління та його характеристика. Поточне управління та його характеристика. Оперативне управління та його характеристика. Мета, предмет та види контролю. Вимоги до показників, які використовуються у процесі контролю. Контроль різних сторін підготовленості. Контроль змагальної діяльності. Контроль тренувальних та змагальних навантажень. Планування та облік підготовки спортсменів; існуючі способи планування її змісту, порядок побудови системи підготовки спортсменів. Документи обліку.

13. Моделювання та прогнозування у спорті.

Загальна характеристика проблеми моделювання в спорті. Визначення понять “модель” та “моделювання”. Моделі змагальної діяльності. Моделі підготовленості. Морфофункціональні моделі. Моделювання змагальної діяльності та підготовленість із врахуванням індивідуальності спортсменів. Прогнозування у спорті. Види прогнозування. Короткострокове прогнозування. Середньострокове прогнозування. Довгострокове прогнозування. Понадстрокове прогнозування. Методи прогнозування.

14. Основи відбору і орієнтації у спорті.

Загальна характеристика проблеми відбору у спорті. Визначення понять «спортивний відбір» і «спортивна орієнтація». Зв'язок відбору та орієнтації з етапами багаторічної підготовки спортсменів. Організаційні основи спортивного відбору. Критерії відбору, що використовуються на різних етапах спортивного. Основні терміни і поняття стосовно відбору спортсменів і їх орієнтації: задатки, здібності, придатність, схильність, обдарованість, талант. Основи методики відбору до збірних національних команд (або клубних) на

етапах максимальної реалізації індивідуальних можливостей та збереження досягнень.

15. Позатренувальні та позазмагальні фактори підготовки спортсменів.

Педагогічні, психологічні та медико-біологічні засоби відновлення та підвищення працездатності спортсменів. Дієтологічне та фармакологічне забезпечення у системі підготовки спортсмена. Особливості харчування юних спортсменів. Зовнішнє середовище системи підготовки спортсменів.. Матеріально-технічне забезпечення підготовки і змагань спортсменів. Вплив науково-технічного прогресу на розробку нового спортивного інвентаря та устаткування, вдосконалення місць проведення змагань. Вплив нового інвентаря та обладнання на техніку, тактику та методику підготовки спортсменів у різних видах спорту. Підвищення ефективності тренувального процесу за допомогою тренажерів. Аналіз тренажерів згідно їх функціонального призначення: тренажери для загально-фізичної підготовки; тренажери, що працюють за принципом полегшуючого лідирування; тренажери для формування раціонального темпу і ритму виконання змагальних вправ; тренажери комплексного впливу (взаємосполучення розвитку рухових якостей та вдосконалення в техніці виконання змагальних вправ); силові тренажери зі змінним опором. Застосування діагностичної та управляючої апаратури з метою об'єктивізації системи підготовки спортсменів.

Розділ 2. Олімпійський спорт

1. Олімпійські ігри Стародавньої Греції

Давньогрецька цивілізація та спорт. Легенди та міфи про Олімпійські ігри. Історичні відомості, програма та учасники Олімпійських ігор. Підготовка до Олімпійських ігор у Стародавній Греції. Педагогіка Давньогрецьких Олімпійських ігор. Значення Давньогрецьких Олімпійських ігор для сучасності.

2. *Відродження Олімпійських ігор.*

Економічні, політичні та культурні передумови відродження Олімпійських ігор. Розвиток систем фізичного виховання у різних країнах світу. Спроби відродження Олімпійських ігор. Місце та роль П'єра де Кубертена та його прибічників у відродженні Олімпійських ігор. Перший олімпійський конгрес 1894 р., його програма і значення для відродження Ігор і розвитку олімпійського руху. "Ода спорту", її зміст, відродження в ній гуманістичних цінностей олімпізму. Олімпійський прапор, символ, девіз і емблема. Їх характеристика. Олімпійський вогонь, олімпійська клятва і нагороди. Вплив формування сучасного олімпізму на розвиток фізичної культури і спорту.

3. *Олімпійські ігри сучасності.*

Періодизація Олімпійських ігор сучасності та її характеристика. Олімпійські ігри до Першої світової війни. Олімпійські ігри між Першою та Другою світовими війнами. Олімпійські ігри після Другої світової війни. Олімпійські ігри з 1994 р. і до сьогодні. Досягнення українських спортсменів в Олімпійських іграх з обраного виду спорту.

4. *Міжнародний олімпійський комітет: історія, структура, функції.*

Історія створення та діяльності МОК (Міжнародного олімпійського комітету). Завдання МОК згідно першої редакції олімпійської Хартії. Діяльність МОК до початку ХХ ст. Юридичний статус МОК. Керівні органи МОК: сесія, виконком, президент. Вибори президента та членів МОК. Характеристика діяльності президентів МОК. Олімпійські конгреси та їх вплив на розвиток олімпійського руху.

5. *Міжнародні та національні спортивні організації.*

Історія, структура, роль міжнародних спортивних федерацій (МСФ). Національні спортивні федерації (НСФ), їх історія, структура, функції. Національні олімпійські комітети (НОК), їх історія, структура, функції.

6. *Організація та проведення Олімпійських ігор.*

Вибір міста-організатора Олімпійських ігор. Підготовка до проведення Ігор Олімпіад та зимових Олімпійських ігор. Основні церемонії Олімпійських ігор.

7. Програма Олімпійських ігор.

Критерії та правила формування програм Олімпійських ігор. Фактори, що впливають на формування програм Олімпійських ігор. Періоди розвитку програм Олімпійських ігор. Перспективи змін програми Олімпійських ігор.

8. Олімпійська освіта: історія, структура, функції.

Олімпізм як універсальна концепція виховання та освіти молоді. Міжнародна олімпійська академія: історія, структура, функції. Особливості олімпійського виховання в регіонах світу.

9. Олімпійський спорт і політика.

Використання Олімпійських ігор в ідеологічних і політичних цілях. Націоналізм та інтернаціональний характер Ігор. Релігійна проблема та проблема тероризму в сучасному спорті. Проблема расизму в сучасному спорті та шляхи її вирішення.

10. Актуальні проблеми сучасного олімпійського руху.

Місце та роль спортсменів в олімпійському спорті. Олімпійський спорт та охорона навколишнього середовища. Олімпійський спорт і засоби масової інформації. Проблеми аматорства та професіоналізму в олімпійському спорті.

11. Олімпійський рух в Україні

Становлення фізичної культури в Україні у дореволюційний період. Характеристика розвитку фізичної культури у період із 1917 до 1952 рр. Участь українських спортсменів в Олімпійських іграх у складі збірної команди СРСР. Виступ спортсменів України в Олімпійських іграх 1992 р. у складі збірної команди СНД. Дебют національної збірної команди України на Олімпійських іграх. Участь українських спортсменів в Олімпійських іграх з 1994 р. і до сьогодні.

Розділ 3. Професійний спорт

1. Основні поняття, терміни та визначення („професійний спорт”, „спортсмен-професіонал”, „професійна ліга”, „асоціації спортсменів професіоналів”, „маркетинг”, „спонсорство”). Місце та роль професійного

спорту в міжнародному спортивному русі. Професійний спорт та інші суспільні інститути. Перспективи розвитку професійного спорту в Україні.

2. Аматорство і професіоналізм у спорті.

Уявлення про спортсмена аматора. Ставлення Міжнародного Олімпійського комітету до визначення статусу спортсменів аматорів та професіоналів. Еволюція поняття „аматор”. Зміни в Олімпійській хартії – „Кодекс атлета”. Професіоналізація олімпійського спорту.

3. Професійний спорт як соціальне явище.

Завдання професійного спорту. Позитивні та негативні риси професійного спорту. Функції професійного спорту. Професійний спорт – частина системи спортивного руху. Загальні та специфічні функції професійного спорту, що реалізуються сучасним спортом. Спільні та відмінні риси олімпійського та професійного спорту. Професійний спорт та міжнародний спортивний рух.

4. Історія розвитку професійного спорту.

Ознаки професіоналізму в спорті Стародавньої Греції. Соціально-економічні фактори виникнення та становлення професійного спорту в США, Великобританії, Франції, Німеччині. Передумови виникнення професійного спорту: наявність ринкових відносин, наявність спортсменів високого класу, зростання населення в містах, наявність в населення вільного часу та коштів, боротьба за фізичне та моральне виживання, популярність спорту у суспільстві, відповідність системі загальнонаціональних цінностей, комерціалізація спорту. Періодизація розвитку професійного спорту в США та характеристика його розвитку по окремих етапах (1860-1920 рр; 1930-1970 рр; 80-ті початок 90 рр). Основні види професійного спорту. Загальна характеристика видів професійного спорту та їх розповсюдження у світі. Специфіка різних видів спорту в Америці та в Європі.

5. Формування та розвиток професійного спорту.

Розвиток професійного бейсболу. Роль бейсболу в становленні інших видів спорту в США. Розвиток професійного американського футболу. Роль американського футболу в становленні інших видів спорту в США. Стан та

розвиток професійного футболу в Великобританії, Франції, Італії, Німеччині, Північній Америці. Розвиток професійного баскетболу. Роль баскетболу в становленні інших видів професійного спорту. Розвиток професійного хокею в світі та в окремих країнах – Канаді, США, Швеції, Фінляндії, Італії, Австрії, Японії та інших. Відмінності професійного північно-американського хокею від європейського. Особливості розвитку професійного боксу. Формування професійного боксу в Сполучених Штатах Америки та в Європі. Сучасні тенденції розвитку професійного боксу. Особливості розвитку автогонок, велоспорту, гольфу та інших видів професійного спорту. Ставлення уряду різних країн до розвитку професійного спорту та роль засобів масової інформації в його розвитку.

6. Організаційно-правові засади професійного спорту.

Фактори, що впливають на організаційну структуру професійного спорту. Ліга, асоціація, союз як основні структурні ланки професійного спорту. Їх характеристика, мета, завдання. Особливості організації ліг з видів спорту. Клуб-команда як низова ланка ліг. Інфраструктура професійних ліг, команд, характеристика груп, що приймають в них участь - керівництво ліг, власників команд, менеджерів, тренерів, спортсменів, агентів, асоціацій гравців. Форми володіння професійними командами (індивідуальна, корпоративна, акціонерна), їх характеристика та відмінності. Асоціація гравців в ігрових видах професійного спорту США, їх роль в захисті інтересів спортсменів. Правове регулювання в сфері професійного спорту. Антимонопольне законодавство і професійний спорт. Структура контракту спортсмена-професіонала.

7. Економічні засади професійного спорту.

Особливості та специфіка ведення спортивного бізнесу. Джерела прибутків в професійному спорті. Специфіка джерел прибутків в професійному спорті США та європейських країнах. Маркетинг, його визначення та значення, роль спонсорства у розвитку професійного спорту. Економічний аналіз діяльності професійних ліг з ігрових видів спорту в США, Німеччині, Італії, Франції.

Основні фінансові показники діяльності Національної хокейної ліги (НХЛ), Національної баскетбольної асоціації (НБА), їх порівняльний аналіз. Взаємозв'язок розвитку професійного спорту з соціально-економічними умовами розвитку суспільства. Статті видатків у професійному спорті.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Зміст фахового випробування складається з трьох розділів.

Перший розділ передбачає розгорнуту усну відповідь вступників на одне з питань загальної теорії підготовки спортсменів. На виконання цього завдання виділяється 10 хв. Максимальна сума балів – 35.

Питання з розділу «Загальна теорія підготовки спортсменів»

1. Структура і зміст загальної теорії підготовки спортсменів.
2. Визначення основних понять загальної теорії підготовки спортсменів (спорт, спортивне підготовка, мета і завдання підготовки, підготовленість, тренуваність), взаємозв'язок та специфічний зміст цих понять.
3. Класифікація видів спорту. Види спорту в програмах Ігор Олімпіади і зимових Олімпійських ігор.
4. Змагання в системі підготовки спортсменів.
5. Регламентація та способи проведення змагань.
6. Засоби спортивної підготовки.
7. Методи спортивної підготовки.
8. Специфічні принципи спортивної підготовки.
9. Дидактичні принципи та їх реалізація в системі підготовки спортсменів.
10. Характеристика навантажень у спорті.
11. Види тренувальних ефектів.
12. Мета, завдання та зміст фізичної підготовки спортсменів.
13. Технічна підготовка спортсменів.
14. Тактична підготовка спортсменів.
15. Психологічна підготовка спортсменів.
16. Теоретична та інтегральна підготовленість спортсменів.
17. Структура та зміст розминки у спорті.
18. Типи та організація занять.
19. Характеристика мікро- та мезоциклів спортивного тренування.
20. Характеристика річного циклу побудови тренувального процесу.
21. Структура системи багаторічної підготовки спортсменів.
22. Управління та контроль у спорті.
23. Загальна характеристика проблеми моделювання в спорті.
24. Загальна характеристика проблеми відбору у спорті.
25. Позатренувальні та позазмагальні чинники підготовки спортсменів.

Другий розділ передбачає розгорнуту усну відповідь вступників на одне з питань олімпійського спорту. На виконання цього завдання виділяється 10 хв. Максимальна сума балів – 35.

Питання з розділу «Олімпійський спорт».

1. Спорт і олімпійські ігри в стародавній Греції.
2. Принцип змагальності в способі життя стародавніх греків.
3. Міфи та легенди про спорт стародавньої Греції.
4. Фізичне виховання в системі освіти і виховання стародавньої Греції.
5. Організація і програми Олімпійських ігор стародавньої Греції.
6. Відродження Олімпійських ігор.
7. Місце та роль П'єра де Кубертена та його прибічників у відродженні Олімпійських ігор.
8. Конгрес 1894 року і його роль в Олімпійському русі.
9. Характеристика олімпійського прапора, символу, девізу й емблеми.
10. Створення міжнародного Олімпійського комітету.
11. Загальна характеристика I періоду ігор Олімпіади (1896 – 1912 рр.).
12. Загальна характеристика II періоду ігор Олімпіади (1920 – 1948 рр.).
13. Загальна характеристика III періоду ігор Олімпіади (1952– 1988 рр.).
14. Загальна характеристика IV періоду ігор Олімпіади (з 1992 по теперішній час).
15. Зимові Олімпійські ігри в системі олімпійського руху.
16. Олімпійська Хартія – основний правовий документ олімпійського спорту.
17. Міжнародний олімпійський комітет (МОК) і основи його діяльності.
18. Міжнародні спортивні федерації (МСФ) і основи їх діяльності.
19. Національні олімпійські комітети (НОК) і основи їх діяльності.
20. Використання Олімпійських ігор в ідеологічних і політичних цілях.
21. Проблема расизму в сучасному спорті та шляхи її вирішення.
22. Організація та проведення Олімпійських ігор.
23. Програма Олімпійських ігор, перспективи її змін.
24. Проблема аматорства в сучасному олімпійському спорті.
25. Олімпійський рух в Україні.

Третій розділ містить 25 питань з розділу «Професійний спорт». На виконання цього завдання вступнику виділяється 10 хв. Максимальна кількість балів – 30.

Питання з розділу «Професійний спорт».

1. Основні поняття, терміни та визначення («професійний спорт», «спортсмен-професіонал», «професійна ліга», «асоціації спортсменів професіоналів», «маркетинг», «спонсорство»).
2. Передумови виникнення професійного спорту.

3. Уявлення про спортсменів-аматорів і професіоналів.
4. Професіоналізація олімпійського спорту.
5. Загальні риси та відмінності професійного і олімпійського спорту.
6. Формування та розвиток професійного бейсболу.
7. Формування та розвиток професійного баскетболу.
8. Формування та розвиток професійного футболу.
9. Формування та розвиток професійного хокею.
10. Формування та розвиток професійного боксу.
11. Особливості розвитку автогонок, велоспорту, гольфу та інших видів професійного спорту.
12. Організаційно-правові засади професійного спорту.
13. Держава і професійний спорт.
14. Основні фактори розвитку професійного спорту в США.
15. Мета, завдання і функції професійного спорту.
16. Особливості розвитку професійного спорту в Європі.
17. Розвиток професійного спорту в Україні.
18. Спортсмени України представники професійного спорту інших держав.
19. Система відбору (драфт) спортсменів в командних видах професійного спорту (НБА, НХЛ).
20. Відбір спортсменів в індивідуальних видах професійного спорту.
21. Критерії економічної ефективності системи змагань.
22. Правове регулювання в сфері професійного спорту.
23. Особливості та специфіка ведення спортивного бізнесу.
24. Джерела прибутків в професійному спорті.
25. Маркетинг, його визначення та значення, роль спонсорства у розвитку професійного спорту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ З ОЛІМПІЙСЬКОГО І ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ

Відповідь вступника на питання екзаменаційного білету оцінюється за наступними критеріями:

Критерії оцінювання:

- повнота і ґрунтовність викладу;
- фактична правильність;
- точність;
- логічність;
- лаконічність.

Максимальний бал виставляється за умови, якщо відповідь вступника у повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

3.1. Вимоги до критеріїв оцінювання відповідей вступників

Оцінка вступнику за екзамен виставляється за розширеною шкалою, шкалою ECTS та 100-бальною системою.

Оцінка «**відмінно**» (ECTS – **A (90-100 балів)**) ставиться за всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання. Вступник продемонстрував здатність до творчого аналізу узагальнення ключових положень та знання основної й додаткової літератури.

Оцінка «**дуже добре**» (ECTS – **B (80-89 балів)**) ставиться за знання програмного матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені питання; при відповіді вступник допустив деякі неточності або відповів не повно за умови, що принципові моменти питання розкриті правильно. У відповіді вступник продемонстрував здатність до аналізу узагальнення ключових положень та знання основної літератури, поверхневі знання у додатковій літературі..

Оцінка «**добре**» (ECTS – **C (75-79 балів)**) ставиться за знання програмного матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні неточності; вступник допускає несуттєві помилки і не може чітко й повно відповісти на додаткові запитання за умови, що допущені помилки усуваються самим вступником, коли на них вказує екзаменатор.

Оцінка «**задовільно**» (ECTS – **D (60-74 балів)**) ставиться у випадку, коли вступник продемонстрував знання програмного матеріалу; засвоїв

основну літературу; дещо неправильно побудував відповідь, допустив непослідовність у викладенні матеріалу, не підкреслив ключових моментів.

Оцінка «достатньо» (ECTS – E (50-59 балів)) ставиться якщо у відповіді вступник продемонстрував знання основного програмного матеріалу, але допустив окремі помилки при формуванні основних положень відповіді; не повністю засвоїв програмний матеріал.

Оцінка «незадовільно» (за системою ECTS – FX (35-49 балів) – у відповіді вступник мав суттєві недоліки в знаннях основного програмного матеріалу; недостатньо орієнтується в питаннях програми; допустив принципові помилки; допустив помилки при формуванні основних положень відповіді; частково засвоїв програмний матеріал.

Оцінка «неприйнятно» (за системою ECTS – F (1-34 бали) ставиться за основного програмного матеріалу. Вступник не орієнтується в питаннях програми; не знає основної літератури.

Шкала оцінювання: розширена та ECTS

<i>Сума балів за всі види навчальної діяльності</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка за розширеною шкалою</i>
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	дуже добре
75-79	C	добре
60-74	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно
1-34	F	неприйнятно

ЛІТЕРАТУРА:

1. Булатова М.М. Енциклопедія олімпійського спорту. / М.М. Булатова. - К.: Олімпійська література, 2009. – 399 с.
2. Вознюк Т.В. Основи теорії та методики спортивного тренування. – В.: ФОП «Корзун», 2017. – 320 с.
3. Платонов В.М., Гуськов С.И., Юшко Б.Н., Линец М.М. Профессиональный спорт. / В.М. Платонов, С.И. Гуськов, Б.Н. Юшко, М.М. Линец - К.: Олімпійська література, 2000. - 392 с.
4. Платонов В.Н. Олимпийский спорт. – / В.Н. Платонов, С. И. Гуськов. - К., Олимпийская литература, 1994, 1 книга. – 493 с.
5. Платонов В.Н. Олимпийский спорт. – / В.Н. Платонов, С. И. Гуськов. - К., Олимпийская литература, 1997, 2 книга. – 383 с.

6. Платонов В.Н. Олимпийский спорт. / В.Н. Платонов, М.М. Булатова, С.Н. Бубка [и др.]; под общ. ред. В.Н. Платонова. – К.: Олимп. л-ра, 2009. – Т.1. - 736 с., Т.2. – 696 с.
7. Платонов В.Н. Энциклопедия Олимпийского спорта: В 5 т. / Под общ. ред. В.Н. Платонова. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 417 с.
8. Профессиональный спорт / [под ред. Гуськова С.И., Платонова В.Н.] – К., Олимпийская литература. – 2000. – 391 с.

Укладач

доц. Вознюк Т.В.

Голова фахової атестаційної комісії

доц. Яковлів В.Л.